

У шахматнай кампазіцыі, як і ў практычнай гульні ў шахматы, звычайна найбольшую «вагу» маюць спаборніцтвы міжнародныя. Але ў многіх краінах з багатай шахматнай гісторыяй ёсць і свае нацыянальныя турніры, што карыстаюцца аўтарытэтам у свеце. Калі звярнуцца да гісторыі беларускай шахматнай кампазіцыі, то яскравай старонкай у ёй былі рэспубліканскія тэматычныя конкурсы складання двуххадовых задач, што на працягу амаль чатырох дзесяцігоддзяў збіралі лепшыя айчыныя творчыя сілы ў гэтай галіне. А разам з карыфеемі паспяхова спрабавала свае сілы таленавітая моладзь. Прычым звычайна пераможца папярэдняга турніру задаваў тэму для наступнага і быў яго арбітрам, размяркоўваючы атрыманыя задачы па месцах.

Першы такі конкурс адбыўся ў далёкім ужо 1976 годзе. Доўгі час праводзіла гэтыя спаборніцтвы газета «Звязда» — да 2003 года адбылося 28 конкурсаў. Потым эстафету пераняў шахматны бюлетэнь «Альбіна», на рахунку якога яшчэ 12 такіх спаборніцтваў (у 2003—2014 гадах). У саракі конкурсах было 45 пераможцаў (часам задача, якая займала першае месца, мела двух аўтараў, і яны абодва атрымлівалі галоўную ўзнагароду). Па тры перамогі на рахунку Вацлава Гебельта, Сцяпана Цыруліка, Мікалая Быкава, па дзве — Уладзіміра Ціханкова, Міхаіла Храмцэвіча, Віктара Волчака, Аляксандра Сымановіча, па адной — Уладзіміра Сычова, Аркадзя Пlostака, Мікалая Анатольскага, Леаніда Лебедзева, Уладзіміра Барташа, Мікалая Лысёнкі, Віктара Зайцава, Дзмітрыя Жылко, Віктара Ваўнейка, Вадзіма Іванова, Аляксея Міронава, Аляксандра Міхалапа, Міхаіла Кошалы і Аляксандра Белага. А самым тытулаваным у гэтых спаборніцтвах стаў Мікалай Бельчыкаў — 11 перамог!

Мікалай Іванавіч нарадзіўся ў 1947 годзе на Гомельшчыне, жыў у Барысаве, дзе шмат гадоў адпрацаваў на прадпрыемствах інжынерам, начальнікам цэха... Майстар спорту і нацыянальны арбітр па кампазіцыі, неаднаразовы чэмпіён Беларусі, пераможца 6-га каманднага чэмпіянату свету ў жанры двуххадовых задач. Апублікаваў каля трох соцень задач, каля паловы з іх адзначаны на конкурсах. Вёў шахматныя аддзелы ў многіх выданнях Беларусі і СССР, суаўтар кніг «Шахматная кампазіцыя ў Беларусі» (1981) і «Паэзія шахмат Беларусі» (2004).

Прапануем чытачам прааналізаваць адну з ягоных задач, якая перамагла ў 23-м тэматычным конкурсе «Звязды» (1996 год).

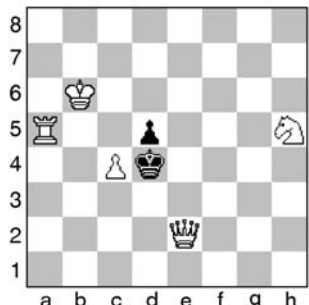
Белыя: Крf8, Фh3, Лd4, Лf1, Са7, Сf5, Ка8, Кg5, пп. b4, d2, d3, d6, f7, g3 (14).

Чорныя: Кре5, Лb6, Сf2, Кd5, пb7 (5).

Мат у 2 ходы.

Рашэнне: 1.Се4! — цугцванг (чорныя вымушаны рабіць ходы, якія пагаршаюць іх становішча) 1...Кр:d4 2.Кf3х, 1...Кр:d6 2.Фе6х, 1...Кр:f6 2.Фf5х, 1...С~ 2.Л:d5х, 1...С:d4 2.Фе6х, 1...К~ 2.Фh8х, 1...Кf6 2.Кf3х, 1...Л~ 2.Фе6х, 1...Л:d6 2.Фf5х.

Наступную мініяцюру (так называюцца задачы з колькасцю фігур не больш за сем) Мікалай Бельчыкаў склаў спецыяльна для нашых чытачоў — *гл. дыяграму*.

Белыя: Крb6, Фе2, Ла5, Кh5, пс4 (5).

Чорныя: Крд4, пd5 (2).

Мат у 2 ходы.

Дасылаць рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru

Задача Ф. Давідзенкі з мінулага выпуску рашаецца так: 1.Лd1! С:g2 2.Ф:f2+ (пагроза) Кр:e4 3.d3х, 1...Л:e4 2.Фс3+! К:с3 3.dсх, 1...К:e4 2.Фe3+! К:e3 3.dex

Вадзім ЖЫЛКО.

Пятніца, 14 кастрычніка

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 19.00, 1.25 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 19.20 Зона Х.
8.50 Слова Мітрапаліта Паўла на свята Пакроў Прасвятой Багародзіцы.
9.10 **Серыял «След».**
10.00, 13.00, 16.00 90 секунд.
11.00, 20.00 **Серыял «Жаночы доктар».**
12.10, 16.35 **Серыял «Сямейныя меладромы-6».**
13.20 Дзень у вялікім горадзе.
14.20 Дзіцячы доктар.
15.15, 15.40 Навіны рэгіёна.
15.25 **Серыял «Дом з лілеямі».**
17.35 Terra incognita. Беларусь невядомая.
18.10 Тайны следства.
21.00 Панарама.
21.45 Нашы.
22.05 **Меладрама «Казкі мацяхі».**
1.40 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 Тэлераніца.
9.00, 20.55 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 **Дэтэктыў «Такая работа».**
10.00 Рэпарцёр.
10.50 Капейка ў калейку.
11.20 «Анлайн». Скетчкам.
11.50, 17.10 **Серыял «Мая цудоўная нянька».**
12.25, 17.50 **Серыял «Не нарадзіся прыгожай».**
13.25, 18.45 **Серыял «Васьмідзясятая».**
14.30 «Моду народу».
15.30 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
16.15, 23.30 **Трылер «Анёл ці дэман».**
21.10 «Бітва экстрасэнсаў. 13-ы сезон».
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
0.25 **Трылер «Гульня ў хованкі».**

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 13.25, 18.15, 21.00 Навіны культуры. «Калейдаскоп».
7.50, 13.40 «Размовы пра духоўнае».
8.00, 13.50 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
8.10, 16.50 «**Блуканне па пакутах».** **Драма.**
9.40, 20.00 «Вайна камандармаў». «Чуйкоў супраць Паўлюса».
10.20 «Сіла веры».
10.45 «**Абай».** **Драма.**
13.00 «Святло далёкай зоркі». Памяці заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Кузьменкі.
14.00 «**Сямейка Ады».** **Драма.**
15.30 «Легенды музыкі». Алег Міцяёў.
15.55 Анталогія «Славянскага базару». «Славянскі базар у Віцебску-2002».
16.50 «**Блуканне па пакутах».** **Драма.**
18.30 «Камертон». Оперны спявак, народны артыст Расіі Дзмітрый Хварастоўскі.
19.00 «Сустрэчы ў «Букваедзе»».
20.40 «Кальханка».
21.15 «Час кіно».
21.25 «**Няхай гавораць».** **Меладрама.**
23.00 «Мелодыі лета». «Мелодыі ад «А» да «Я»».

5 Беларусь 5

8.00, 18.45, 21.45 Пра спорт. Навіны.
8.10 Хакэй. Чэмпіят Беларусі. ХК «Гомель» — «Металург» (Жлобін).
10.10 Баскетбол. Ліга чэмпіёнаў. Другі кваліфікацыйны раўнд. «Цмокі-Мінск» (Беларусь) — «Нагарыя» (Ізраіль).
11.50 Аўтаспорт. Формула-Е. Гран-пры Ганконга.
13.05 Фактар сілы.
13.40 Хакэй. КХЛ. ЦСКА (Масква) — «Дынама-Мінск».
15.40, 21.55 Футбол. Беларусбанк — чэмпіят Беларусі. «Граніт» (Мікашэвічы) — БАТЭ (Барысаў).
19.45 70 гадоў Паўлу Чухраю. «Запомніце мяне такой». Дак. фільм.
22.00 «Павел Чухрай. Усё пераходзіць у кіно». Дак. фільм.
23.45 Мастсавет.
23.50 Партрэт пакалення. «Сабака Паўлава». Маст. фільм.
1.10 «Мікалай Бурляеў чытае вершы Лермантава».
1.25 «Хармоніум». М/ф для дарослых.
1.55 «Шукальнікі». «Тайны Дома Фабержэ».

18.10 На шляху да ЧС-2018. Відеачасопіс.
18.55 Хакэй. КХЛ. «Лакаматый» (Яраслаўль) — «Мядзвешчак» (Заграб).
21.15 Піт-стоп.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.05, 8.05 «Наша раніца».
9.05 «Жыць здорава!»
10.25 «Кантрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15 (з субцітрамі), 21.00 Навіны спорту.
11.10 «Модны прыговор».
12.20 «Адвартны адлік». «Бенедыкт Тышкевіч. Спыніць час».
13.10 «Мужчынскае/Жаночае».
14.10 «Час пакажа».
16.20 **Маст. фільм «Крыўда».**
18.20 **Серыял «Татавы дочки».**
18.55 «Поле цудаў».
20.00 Час.
21.05 «Голас». Новы сезон.
23.00 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі.
0.10 Спецыяльны выпуск «Вячэрняга Урганта» і прэм'ера канцэрта Земфіры «Маленькі чалавек».
2.50 Начныя навіны.

ТВ РЕН СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30, 23.40 «Тайны Чапман».
9.30, 18.35 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы».
10.40 «Сямейныя драмы».
11.40 «Не хлусі мне!»
12.35, 17.35 «Званая вячэра».
13.50 «Дзіўная справа».
15.40 «**Следакі».** **Серыял.**
16.10 «Аўтапанарама».

16.50 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым.
17.10 «Ведай нашых!»
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 **Меладрама «Музыка з іншага пакоя».**
22.10 «Глядзець усім!»
23.00 **Маст. фільм «Паставы на скрыжаванні».**
0.55 «Зорны рынг». Дайджэст.

МІР

6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду».
6.30, 1.30 «Экстрасэнсы. Па той бок іншага свету».
7.00 Добрай раніцы, свет!
9.00, 23.40 **Маст. фільм «Чалавек з бульвара Капуцынаў».**
10.45 **Маст. фільм «О, шчасліўчык!».**
12.30 «Дзяржаўная абеду».
13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 **Серыял «Пакуль цвіце папараць».**
16.15 «Сакрэтныя матэрыялы».
17.10, 2.25 **Серыял «Дарога на востраву Пасхі».**
19.20 **Серыял «Пончык Люся».**
2.00 «Зямля. Тэрыторыя загадак».
4.05 **Маст. фільм «Сэрцы чатырох».**
5.40 М/ф.

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 «Пакой смеху».
12.00 «60 хвілін». Ток-шоу.
13.15 «Правілы жыцця».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.40 «Прамы эфір».
17.30 **Серыял «Павароты лёсу».**
19.10, 20.40 **Серыял «Веру не веру».**
21.45, 23.10 «Петрасян-шоу».
23.45 1/4 фіналу Міжнароднай лігі КВЗ.

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00 «Новая раніца».
8.30 «Студыя Юліі Высоцкай».
9.00 **Серыял «Вяртанне Мухтара».**
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
10.25 **Серыял «Ляснік».**
12.00 Суд прысяжных.
13.25, 23.00 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 **Серыял «Урачэбная тайна».**
16.25, 21.10 **Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».**
18.05 «Гаворым і паказваем». Ток-шоу.
19.40 «Экстрасэнсы супраць дэтэктываў».
22.55 «Большасць». Ток-шоу.
0.00 «Мы і навука. Навука і мы». «Атамная батарэйка».

3 мой 8 канал

7.00, 14.25, 19.05, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
7.05, 16.00 Мультипарад.
7.25, 14.35 **Камедыя «Прышэльцы ў Амерыцы».**
8.45, 18.10 **Серыял «Вербная нядзеля».**
9.45 **Серыял «Станіца».**
11.00 **Трылер «Зусім сакрэтна».**
12.50 **Фантастыка «Еўропа».**
14.30, 16.55, 18.00, 19.15, 21.00 «Хатняя крама».
16.30 «Адшукваецца адпачынак».
17.05 **Серыял «Жаночы дэтэктыў».**
19.25 **Серыял «Чорны спіс».**
20.50 «Вечарніца».
21.10 **Трылер «Ганібал».**

ВТВ ВТВ

6.00, 17.00. 5.00 «Турбаміксер».
7.00 М/ф «Смяшарыкі».
7.20 М/ф «Фіксікі».
7.50 М/ф «Маша і мядзведзь».
8.10 «Ералаш».
8.30, 18.00 **Серыял «Вароніны».**
9.30 **Меладрама «Спачатку каханне, потым вяселле».**
11.40, 1.30 «Уральскія пельмені».
12.10, 20.20 **Серыял «Мамулі 2».**
13.20 **Серыял «Апошні з Магіян 4».**
14.00 **Серыял «Два бацькі, два сыны 2».**
14.40 **Серыял «Косці».**
15.50, 19.10 **Серыял «Маладзёжка».**
21.30 **Трылер «Каламбіяна».**
23.30 **Камедыя «Муві 43».**
2.30 Скетчкам «Студэнты».
3.30 «Мільёны ў сетцы».
4.00 Скетч-шоу «Валера ТБ».

КУЛЬТУРА ТЕЛЕКАНАЛА

6.30 «Еўраныюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
10.20 «Тут, на гэтым скрыжаванні». Маст. фільм.
12.00 «Пашытае паветра». Дак. фільм.
12.40, 20.45 «Правілы жыцця».
13.10 «Пісьмы з правінцыі». Іванава.
13.40 «Дзень за днём». Заключная серыя.
14.40, 17.05, 23.10, 2.40 Суветныя скарбы.
15.10 «Як відагульні ўплываюць на наша жыццё?» Дак. фільм.
16.05 «Навум Каржавін. Час дадзены». Дак. фільм.
17.25 Вялікая опера-2016.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

4.00, 18.00 Футбол. Чэмпіят MLS.
5.00, 7.30. 13.00, 20.00, 2.30 Снукер. English Open.
6.30 Ралі. За кулісамі ERC.
7.00 Футбол. «ФІФА».
9.30, 19.00, 1.30 Футбол. Чэмпіят свету сярод дзяўчат (U-17).
12.00 Формула Е. Ганконг.
0.05 Тэніс. Турнір WTA.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.00 **Меладрама «Я ніколі не буду тваёй».**
2.50 **Меладрама «Прагулка па сонечным святле».**
4.40, 14.00, 14.55, 15.35 Скетчкам «Паміж намі».
4.55 **Камедыя «Астэрыкс на Алімпійскіх гульнях».**
7.00 **Меладрама «Любоўны пералёт».**
8.40 **Камедыя «Кекс у вялікім горадзе».**
10.20 **Камедыя «Праект «А».**
12.05 **Камедыя «Праект «А».** Частка другая».
14.15, 15.10 «**Камедыянты (Шоу)».**
16.00 **Камедыя «Самае горшае Раство ў маім жыцці».**
17.50 **Камедыя «К-9: калядныя прыгоды».**
19.30 **Камедыя «Школа зладзеяў».**
21.15 **Камедыя «Школа зладзеяў 2».**
23.00 **Камедыя «Няўдачлівыя».**

ТВБ

6.00 М/ф.
7.30 «Доктар І...»
8.00, 18.55, 2.00 «Асколкі». **Серыял.**
9.40, 4.25 «Судовыя страсці». Дак. серыял.
11.25 «Спялая».
12.25 «Варажбітка».
13.30 «Паралельны свет».

TV 1000 ТБ1000

6.10, 18.30 **Камедыя «Тату зноў 17».**
8.00 **Трылер «11:14».**
9.35 **Трылер «Ідэнтыфікацыя».**
11.10 Фэнтэзі «Уладар пярэцёнкаў 2: дзве крэпасці».
14.10 **Драма «Успаміны пра будучыню».**
16.25 Фэнтэзі «Залаты кампас».
20.10 **Меладрама «У чаканні вечнасці».**
22.10 **Трылер «Анэлі і дэман».**
0.35 **Драма «Мангльхорн».**
2.20 **Драма «Настаўнік на замену».**
4.10 **Меладрама «Ціхая гавань».**

РУССКОЕ КИНО ТБ1000 Рускае кіно

6.20 **Прыгоды «Скарбы В.К.»**
8.20 **Меладрама «Правсятленне».**
10.10 **Драма «Франц + Паліна».**
12.20 **Фантастыка «Дазнанне пілота Піркса».**
14.20, 2.25 **Драма «Сава Марозаў».**
16.20 **Баявік «На гульні».**
18.20 **Драма «Браты Ч.»**

National Geographic

6.00, 12.40, 18.40, 2.30 **Морган Фрыман. Гісторыі пра Бога.**
6.50 **Як перамагчы ва ўсім.**
7.10, 13.25, 20.10, 5.30 **Навуковыя недарэчнасці.**
4.40 **Камедыя «Развод па ўласным жаданні».**

NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL

6.00, 12.40, 18.40, 2.30 **Морган Фрыман. Гісторыі пра Бога.**
6.50 **Як перамагчы ва ўсім.**
7.10, 13.25, 20.10, 5.30 **Навуковыя недарэчнасці.**
4.40 **Камедыя «Развод па ўласным жаданні».**

Discovery Channel

8.00, 11.00, 14.00 **Аляска: сям'я з лесу.**
9.00, 15.30, 21.30, 5.55 **Як гэта ўстроена?**
9.30, 15.00, 21.00, 5.30 **Як гэта зроблена?**
10.00, 16.00, 23.00, 7.10 **Паляўнічыя на рэліквіі.**
10.30, 23.30, 7.35 **Багажныя войны.**
12.00 **Заваёўванне новых земляў.**
13.00 **Бітва рэт-родаў.**
16.30 **Багажныя войны.**
17.00, 22.00, 2.55 **Махінатапры.**
18.00 **Заваёўванне новых земляў.**
0.00, 3.50 **Залатая ліхаманка.**
1.00, 6.20 **Салдаты няўдачы.**
1.30, 6.45 **Катастрофа на колах.**
2.00, 4.40 **Самагоншчыкі.**